

थिमि टाइम्स

Thimi Times Weekly

साप्ताहिक

फिजियोथेरापी सेवाको
लागि होम सर्भिस

सम्पर्क नं. ९८४९७३२६९७,
०१-६६३३६५२ मध्यपुर
थिमि-४

वर्ष १८

अङ्क ०२

ने.सं. ११४४

साउन ०९ गते बुधवार, २०८१

24 July 2024 Wednesday

पृष्ठ ८

मूल्य रु १०/-

प्रदेश सरकारमा भक्तपुरका सांसदको सहभागिताले निरन्तरता पाउँदै

भक्तपुर । नयाँ बन्ने लागेको वागमती प्रदेश सरकारमा भक्तपुरबाट प्रतिनिधित्व गर्ने सांसदको सहभागिताले निरन्तरता पाउने भएको छ । क्षेत्र-२ (क) सूर्यविनायक क्षेत्रबाट निर्वाचित प्रदेश सभा सदस्य किरण थापामगर र क्षेत्र-१ (क) चाँगुनारायण क्षेत्रबाट निर्वाचित प्रदेश सभा सदस्य सुरेश श्रेष्ठ

वागमती प्रदेश सरकारमा मन्त्री बन्ने भएका छन् । सत्तारुढ गठबन्धनमा रहेको नेकपा (एमाले)का तर्फबाट थापामगर र नेपाली कांग्रेसका तर्फबाट श्रेष्ठ मन्त्री बन्ने भएका हुन् । यस अघि क्षेत्र २ (ख) मध्यपुर थिमि क्षेत्रबाट एकीकृत समाजवादीका तर्फबाट डा. राजेन्द्रमान श्रेष्ठ मन्त्री बनेका थिए ।

केन्द्रमा समिकरण बर्दलिएसँगै प्रदेशसभामा नेपाली कांग्रेस संसदीय दलका नेता बहादुरसिंह लामाले मुख्यमन्त्रीमा सोमबार नै दावी पेश गर्ने योजना भए पनि मन्त्रालयको भागबण्डा र नेकपा एमाले भित्रको आन्तरिक समस्याका कारण कार्यक्रम स्थगित भएको थियो । नयाँ सहमति अनुसार वागमती प्रदेशमा कांग्रेसले मुख्यमन्त्रीसहित ७ र एमालेले ६ वटा मन्त्रालय पाउने भएका छन् । नेकपा एमालेबाट थापामगरकै नेतृत्वमा सरकारमा जाने उच्च सम्भावना रहेको स्रोतले जनाएको छ । यदि, नेतृत्व पाए भने थापामगर आर्थिक मामिला मन्त्री बन्नेछन् । त्यो पनि कांग्रेसले राखेमा भौतिक पूर्वाधार मन्त्रालय उनले पाउने छन् ।

त्यसो हुन नसके उनलाई रोजेको मन्त्रालय दिने तयारी रहेको छ । थापामगरले नेतृत्व गर्न नपाए स्वास्थ्य, खानेपानी वा, यातायात मन्त्रीमा चित्त बुझाउन बाध्य हुनुपर्ने स्रोतले बताएको छ । एमालेले भक्तपुरका किरण थापा मगर, ललितपुरका प्रेमभक्त महर्जन, काठमाडौँका प्रकाश श्रेष्ठ, चितवनका अमन मास्के र सिन्धुलीकी सुकमाया तामाङलाई मन्त्री बनाउने बताइएको छ । पार्टी भित्र थापामगर अध्यक्ष केपी ओलीका विश्वास पात्रको चिनिन्छन् ।

सत्तारुढ गठबन्धनमा रहेका भक्तपुरका २ सांसद मध्ये एमालेका थापामगरको मन्त्री पद सुनिश्चित रहेपनि कांग्रेसका श्रेष्ठलाई भने समाचार तयार

बाँकी पेज ७ मा

मध्यपुर थिमिमा विशेष पोलियो खोप अभियान संचालन

भक्तपुर । विशेष पोलियो खोप अभियान अन्तर्गत मध्यपुर थिमि नगरपालिका भित्रका ५ वर्ष मुनिका सम्पूर्ण बालबालिकालाई यही साउन आजबाट १२ गतेसम्म पोलियो थोपा खुवाउने भएको छ । नगरपालिकाको स्वास्थ्य शाखाले सोमबार आयोजना गरेको पालिका स्तरीय खोप समन्वय समितिको बैठक एवम् अभिमुखीकरण कार्यक्रममा सो जानकारी दिएको हो । टुक्चारा वागमतीको दोभान नजिकको ढलको पानी परीक्षण गर्दा

पोलियोको भाइरस पाइएपछि उपत्यकाका तीन जिल्लामा रहेका पाँच वर्षमुनिका सम्पूर्ण बालबालिकालाई पोलियो खोप दिने विशेष अभियान अन्तर्गत मध्यपुर थिमिका बालबालिकाहरूलाई पनि पोलियोको थोपा खुवाउन लागेको हो ।

अभियान अन्तर्गत मध्यपुर थिमिका ३१ हजार ९६६ घरधुरी, नगरभित्रका शिशु स्याहार केन्द्र, प्रि स्कूल, मण्टेश्वरी र

बाँकी पेज ७ मा

कोरा भक्तपुरद्वारा विदेशी सहयोग अस्वीकार

भक्तपुर । ढुंगालाई माटोको भर, माटोलाई ढुंगा भने जस्तै कुनै पनि काम सफल पार्नका लागि सहयोगीको भूमिका उतिकै रहन्छ । भक्तपुरमा प्रत्येक वर्ष हुँदै आएको कोरा भक्तपुर अर्थात् साइकल यात्रा कार्यक्रम सकिएको छ । कार्यक्रमका लागि

देशका अन्य जिल्लाहरूमा जस्तै भक्तपुरमा पनि यूएसआइडी नामक एनजीओ अर्थात् गैर सरकारी संस्थाले सहयोग गर्ने कुरा भयो । एनजीओले साइकल यात्रीका लागि आफ्नो लोगोसहितको एउटा । एउटा

बाँकी पेज ७ मा

भक्तपुरलाई शैक्षिक हव बनाउन सरोकारवाला एकमत

भक्तपुर । भक्तपुरलाई शैक्षिक हव बनाउन सरोकारवाला सवैजना एकमत देखिएका छन् । नेपाल प्रेस सोसाइटी सूर्यविनायक भक्तपुरले भक्तपुरलाई शैक्षिक हव बनाउन सरोकारवालाहरूसँग आइतबार गरेको छलफलमा सवैजना एकमत देखिएका हुन् । शिक्षासँग सरोकार राख्ने जिल्लाका विभिन्न शैक्षिक

संगठनहरू हिसान, प्याब्सन, एन प्याब्सन, इसानलगायतका संगठनका अध्यक्षहरू तथा नगरपालिकाका शिक्षा शाखाका प्रमुखहरूसँग यसबारे छलफल गरेको थियो ।

भक्तपुरलाई शैक्षिक हव बनाउन आफूले खेल्नसक्ने

बाँकी पेज ७ मा

भक्तपुर । वागमती प्रदेशका निवर्तमान मुख्यमन्त्री शालिकराम जम्कटेलले आफ्नो १८ महिने सरकारको मुख्य उपलब्धी आइतबार सार्वजनिक गरेको छ । प्रदेश सभामा अल्पमतमा परेपछि आइतबार नै प्रदेश सभालाई सम्बोधन गर्दै जम्कटेलले आफ्ना मन्त्रीमण्डलका सदस्यहरूलाई साथै राखी प्रमुख कार्यहरूको विवरण सार्वजनिक गरेको हो ।

जम्कटेलले सार्वजनिक गरेको मुख्य उपलब्धीमा पुँजीगत खर्च प्रदेश

गठन भएयताकै सबैभन्दा उच्च ७९.४५% भएको दावी गरिएको छ । यस्तै २ सडकतर्फ ५९६ किलोमीटर कालोपत्रे भएको, ६१ वटा सडक पुल, १६ वटा झुलुङ्गे पुल, २२६ सामुदायिक भवन र २१ वटा पार्क निर्माण भएको जनाएको छ ।

सिंचाइतर्फ १ हजार ५ सय २१ वटा आयोजना सम्पन्न भएको, ३७ हजार ९ सय ४९ वटा थप खानेपानीका धारा जडान भएको, ३ सय ९ विद्यालयमा घेरावार, १

बाँकी पेज ७ मा

मातृशक्तिले गरे विष्णुसहस्रनामको ऐतिहासिक पाठ

काठमाडौँ । एक जना बालिकाको संस्कृत शिक्षाको प्रश्नले एउटा अभियानको थालनी गरेको छ । त्यही अभियान अन्तर्गत सञ्चालन भएको घर घरमा गुरुकुल शिक्षाबाट घरमा नै बसेर संस्कृत अध्ययन गरेका १०८ मातृशक्तिले शनिबार १०८ आवृत्ति विष्णुसहस्रनाम स्तोत्र एकै स्वर र लयमा पाठ गरे ।

त्रिशक्ति एकादशी संस्कृति समाजले पशुपतिनाथ परिसरमा रहेको श्रीशङ्कराचार्य मठमा आयोजित कार्यक्रममा १०८ जनाले वाचन गर्ने कार्यक्रम रहेको भए पनि १२३ जनाले पाठ गरेको जनाइएको छ । आयोजकका अनुसार नेपालमा यसरी यतिको सङ्ख्यामा महिलाबाट वाचन भएको यो पहिलो पटक हो ।

घरघरमा गुरुकुलका संस्थापक आचार्य कपिलदेव सुवेदीका अनुसार २०७६ सालमा कोरानाकालमा पाँच वर्षीया बालिका सान्धी सुमन प्रसाईले संस्कृत शिक्षा कहाँ लिन पाइन्छ ? भनी गरेको प्रश्नका आधारमा घरमा नै संस्कृत सिकाउने अभियान थालिएको हो । त्यस अभियान अन्तर्गत महिलाले घरमा नै बसेर अनलाइनबाटै संस्कार शिक्षा, नित्यकर्म, दुर्गा शप्तसती, श्रीमद्भागवत गीतालगायतका संस्कृतका स्तोत्रको अध्ययन तथा कथावाचनसमेत गरिरहेका छन् ।

हालसम्म २५ वटा कक्षाबाट पाँच सयभन्दा बढी महिलाले त्यस्तो ज्ञान र वाचन सिकेका छन् । हाल समाजका काठमाडौँ, मकवानपुर र चितवनमा शाखा रहेका छन् भने ललितपुर र भक्तपुरमा शाखा

गठनको तयारी भइरहेको छ । संस्कार शिक्षा नेपालबाट मात्र नभई अमेरिकाबाट पनि सञ्चालनमा रहेको आचार्य कपिलदेवले जनाए । श्री १००८ डा. रामानन्द गिरीको परिनिर्वाणको सातौँ वार्षिक समारोहको अवसर पारेर आयोजित समारोहमा संस्कृत शिक्षाका साधकलाई अभिनन्दन पनि गरिएको थियो । श्री १००८ स्वामी रमणानन्द गिरी र घर घरमा गुरुकुल अभियानका संयोजक आचार्य कपिलदेवले प्रा. शिवगोपाल रिसाल, प्रा. भवानीप्रसाद खतिवडा, समाजसेवी रामप्रसाद सुवेदी, मधुसूदन सुवेदी, शान्ति सुवेदी र अभियानको वीजारोपण गर्ने सान्धी सुमन प्रसाईलाई अभिनन्दन गर्नुभयो ।

बाँकी पेज ७ मा

सय वर्ष पछिको भक्तपुर : सय वर्ष पछिको काठमाडौँ ?

मीरा अमात्य राजभण्डारी न्युरोडको फूटपाथ सांघुरो भएकोले यौन हिंसा भयो रे । गुण्डाहरु पछि लाने र ठाउँकुठाउँ डयास दिने गर्थे रे । मैले भने डयास दिने यौन हिंसा गर्नेहरूलाई न्युरोड पुग्नु पर्दैन एका घरका काका, भाडावाल, काम गर्ने, बस चढ्दा, अफ स्कूलका मास्टर साहेब, जता नि छन, बरु बालेन मेयरले खुलस्त भनी दिनुपथ्यो न्युरोड अब पाटन भक्तपुर जस्तै तेरी ईटा छापेको पुरानो शहरका रुपमा परिवर्तित गरिने छ त भनेर । फन खासा नि । भएभरका दोहोरो नागरिकता लिएका, भारत र नेपाल, दुवै सिङ्गापुरमा घर भएका, व्यापार व्यवसायी भएका, मालिकहरूका बजार

सकिने भयो । न्युरोड गोल्ड रोड होइन, पुरानै गुप्ता स्वीत्स, कृष्ण गुँदपाक भन्डार, रन्जना सिनेमा हल, सँकटा हल वाइ पसल, वासंबारी जुता पसल, अशनतिर ज्यापु दाइचाहरूको भिडभाड । साथमा साँढे जुधाइको “फ्री” मा मनोरन्जन, हरिया प्याज, छयापी, आलु, मुला, गाजल्चा, प्वाटे, पाच्छै, छाः, इकै -वकँचा, बकुला, कसीः, बसीः पाइने पुरानो तुक्चु पारी बस्ती सरेर गएका आफ्ना पुराना थातथलो बेचेर, भाडा लिएर बसेका कालो नेवाः खस नेपाली मा बोलिने ठेट शब्द अर्थात वास्तविक नेवाः हरु यँदे फेरी फर्केर आउने छन । जताततै नेवाः नै नेवाः, मर्सया, माडे, पर्वते, सबै कुलेलम ठोक्ने छन् ।

किर्नाकि उनीहरूका व्यापार जो हुँदैन नि विष्णुमतीमा फेरी राडा काटिनेछन । वागमती सफा हुन थाच्छ । किर्नाकि अधिकांश व्यापार त काठमाडौँ बाहिरकाका छन नि । अब व्यापार नै नभएसी जान्छन हेटौँडा- मकवानपुर, कैलेकाही योसी जन्माद्योका जात्रा आदी इत्यादीमा पर्यटकका सडै आउनेछन । जात्राको आनन्द

बाँकी पेज २ मा

सय वर्ष...

लिन, हाकु थ्यँ: खान । जताततै हराभरा स्वच्छ बातावरन, खानेकुरा सस्तो न सस्तो, अफ्न राडाको मोल घट्छ । मोमोचा: त पाँचपैसा गोटा रन्जना हलको परिसरमा पाइन्थ्यो नि । अब रन्जना कम्प्लेक्स के काम? भत्काइन्छ । त्यहा फसिकेवमा फेरी फर्सी फल्ने छन । ऐले फर्सी साढै महँगो भयो । अब फसी केवमा फर्सी फलेर खाने मान्छे नै हुँदैन नि । थगु छैँ फसी गानापानाँ, कर्पिनी फसी सुना खावनी: भन्ने नेवा: उखान अब फेरी सुरु हुनेछ । हो अब नेवा:चाहरु साँच्चीक्कै पुरै नेवा भएर उत्रने छन । ऐले आधाउँधी जो भाछन नि है ? “नेपा: मन्दल’ हो नेपा मन्दल नै राखौँ नि हुन्न

यसवर्ष तहाननीबाट थिमि भैलः प्रदर्शन हुने

भक्तपुर । मध्यपुर थिमिमा भाद्र कृष्ण द्वितिया देखि पञ्चमीसम्म चार रात नचाईने थिमि भैल: प्याखँ यसवर्ष बडा नं. ५ ताहाननीबाट प्रदर्शन हुने भएको छ । गाईजात्राको भोलीपल्टको रातीबाट प्रदर्शन गरिने यो प्याखँ करिव २० वर्ष पछि ताहाननीबाट प्रदर्शन हुन लागेको जनाइको छ ।

प्याखँको तयारी गुरु पूर्णमाबाट औपचारिक शुरुवात गरिएको छ । गुरु पूर्णमाको राती प्याखँका गुरुहरुलाई सम्मानका साथ सगुन दिई

चीन भ्रमणमा गएका महिला सांसदहरू स्वदेश फिर्ता

काठमाडौँ । अखिल चीन महिला महासंघ र चीन अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहयोग एजेन्सीको आयोजना तथा महिला विश्वविद्यालय चीनको आयोजनामा चीन भ्रमणमा गएका महिला सांसदहरूको टोली स्वदेश फिर्ता भएका छन् । ‘दक्षिण एशियाली महिला राजनीतिक नेतृत्वसम्बन्धी सेमिनार’मा सहभागी हुन चीन भ्रमणमा गएका महिला सांसदहरू सेमिनारमा सहभागितासँगै उच्च तहको भेटघाटमा सहभागी भएका छन् । सांसदहरूले चिनियाँ अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहयोग एजेन्सीका महानिर्देशक लुओ चाओहुईसँग भेट गरेका थिए । महानिर्देशक लुओ केही समयअगाडि लगानी सम्मेलनमा भाग लिन नेपाल आएका थिए । नेपाली महिला सांसदको ११ सदस्यीय टोलीले माल्दिभ्सकी उच्चशिक्षा मन्त्री मारियाको नेतृत्वमा लुओसङ्ग संयुक्त भेट गरेको हो । भेटमा महानिर्देशक लुओले दक्षिण एसियामा लैगिक समानता र महिला तथा बालबालिकाको विकासमा चीनले सहयोग गर्नसक्ने बताएका थिए । लुओले कोभिड-१९ महामारीका कारण धेरै समस्याको सामना गरेपनि अहिले विस्तारै सबै कुरा लयमा आएको बताएका थिए । ‘राजनीतिमा महिला नेतृत्वको अवस्था राम्रो हुँदै गएको छ । यो भ्रमणका क्रममा तपाईंले चीन र यहाँ भएको महिला नेतृत्वको विषयमा अफ्न बुझ्न सक्नुहुनेछ’, उनले भनेका थिए, ‘ अब दिगो विकास लक्ष्य पुरा गर्न ६ वर्ष बाँकी छ । यो धेरै महत्वपूर्ण विषय हो । जुन हामीले गनैपर्नेछ ।’

त्यस अवसरमा माल्दिभ्सको विदेश मामिला मन्त्रालयका राज्यमन्त्री शेरीना अब्दुल समदले माल्दिभ्समा ५२ प्रतिशत महिलाको जनसंख्या भएपनि नेतृत्वमा निकै न्यून सहभागिता रहेको बताएका थिए । समस्या कहाँ छ ? के कारणले महिलाहरू नेतृत्वदायी भूमिकामा आउन सकेन भनेर त्यसको पहिचान गर्न आवश्यक रहेको मन्त्री समदले बताएकी थिइन् । त्यस्तै श्रीलंकन महिला तथा बालबालिका राज्यमन्त्री गीता समन्माली कुमारसिंघे, श्रीलंकन स्वास्थ्य राज्यमन्त्री सीथा लगायतले

? राजा मरेर राज्य सुन्ने भएन क्यार, जाबो न्युरोडमा माडे, बाहुन, छेत्री, मगर, राइ आदी इत्यादीका बेपार घटे भागे के फरक पर्छ ?

नेवा : त्यसै नि प्रगती नगर्ने, लप्पन-छप्पन गरेर अकुत सम्पती नजोड्ने । हूतिहारा डरछेरुवा, एउटै घरमा पुस्तैनी रिस पालेर सडै बसीरहन मन पराउने जिनिस हो क्यार ! अब, ती दिन फेरि फर्कने छन । भापा त स्वीकारी नै सक्यो क्यार राज्य ब्यवस्थाले । अब बस्ती पनि फेरी नेवा: नै नेवा: बाट गुलजार हुने भो । क्या खासाको आइडिया फुर्या हो । मान्नु पर्छ र्ग्यन्ड डिजाइनरज्युको दिमागलाई ।

अँ, अनि थप कुरा नि- पद्मकन्या क्यामपसहरु फेरी

भरिने भो ।

बाल्सेवा, कन्या

स्कूल, नव आदर्श, परोपकार,

नेपाल आदर्श, कान्ती इश्वरी

स्कूल, कन्या मन्दिरहरु सबै नेवा

विद्यार्थीहरुबाट भरीभराउ हुने

भो । किंवकि जब नो ब्यापार

केको काठमाडौँ बसाइ नि ?

नेवा: सँग त त्यती पैसा

हुँदैन नि प्राइभेट स्कूल कलेज्

पढ्न । उसै त धमाधम प्राइभेट

कलेज सुन्य हुँदैछ क्यार । थप

बिदेश पढ्न जाने उतै हराउने

युगमा काठमाडौँ नि सुन्य भएसी

केको ब्यापार ? केको स्कूल

कलेज लगानी नि ? जान्छ हेटौँडा

सेटौँडा, काभ्रेसाम्भ्रे, आदीत्यादी

स्मार्ट सिटी जो बन्दै छ रे हल्ला

सुनेको । सिती, तिर जाउजाउ,

हामीलाई त बालेन सिटी

जिन्दाबाद मखुला पासा ? लु अब

कैके थप्ने हो थप्नु, हामीलाई के छ ? एक पाउ राडाको मासु भयसँग आलु मुलामा गोल्भ्यारा, प्वाटेचा, मिसमास गरेर तड्ड भोल तर्कारी खाए पुग्छ । तिमीहरुलाई जस्तो सिडो खसी ढाल्नु पदैन क्यार । सस्तोमा जीवन चलेको थियो फेरी चल्छ । आहाहा क्या रमाइलो र पावन ट्रिप्स म देखिराछु तर होला र भन्या एस्तो छलाड मानै परिवर्तन ?

अँ, अन्तमा नारायनमान विजुक्छेज्युको म त फ्यान हुँ नि । म फलवर चाँही होइन है । मलाई उहाको २० बर्ष जती अधिको सय बर्ष पछिको भक्तपुर पुस्तकले पारेको प्रभाव हो । हुनसक्छ, त, म खोजीराछु सय बर्ष पछीको काठमान्डौ अर्थात यें दे: है त ।

थिमिका परम्परागत प्याखँ एवम् वाद्यवादन

गुरु श्रीगोपाल प्रजापतिको नेतृत्वमा कृष्ण बहादुर प्रजापति, बालकृष्ण प्रजापति

गायतले प्याखँको प्रशिक्षण गराइरहेको छ ।

त्यसैगरी वाद्यवादनतर्फ धौं बाजा, भुस्या, मुवाली

र पुंगा बजाउने वाद्यवादकहरु करिव ३ दर्जनको

संख्यामा रहेका छन । यसका साथै प्याखँका

कलाकारका सहयोगी समेत करिव ५० जनाको

टोली भैल प्याखँमा सहभागी रहेको व्यवस्थापन

समितिका एक सदस्यले जानकारी दिएको छ ।

भैल: प्याखँ सम्बन्धी किंवदन्ती अनुसार तत्कालिन समयमा थिमि क्षेत्रका जनताहरुलाई

भूत प्रेतले अत्याधिक दु:ख दिइरहेको, रातको

समयमा मात्र नभई दिनको समयमा पनि दु:ख

दिन थालेपछि किसानहरु खेतीपाती गर्न जान

पनि डराउन थाल्यो । त्यसपछि देशमा हाहाकार

मच्चियो । जनताहरु दरबारको राजालाई

गुहार्न गयो र राजाले तान्त्रिक, विद्वान, नामुद

शास्त्रज्ञहरूसंग छलफल गर्दा मानिसहरुमा

तान्त्रिक रुपमा भैरव जगाइ टोलटोलमा क्रोधित

मुद्रामा नचाएमा भूतप्रेतहरु टिक्न नसक्ने सल्लाह

दिए । सोही आधारमा थिमिमा भैल: प्याख“

सञ्चालनमा आएको लोकोक्ती रहेको छ ।

पृथ्वीको नजिकै अवस्थित छ डायमण्ड प्लानेट (बुध ग्रह)

एजेन्सी । हालसालै चीन र बेल्जियमका वैज्ञानिकहरूको संयुक्त टोलीले एउटा चर्कित पार्ने खोज गरेका छन् । उनीहरूले सूर्यको सबैभन्दा नजिकको ग्रह बुधको अनुसन्धान गरिरहेका थिए, जब उनीहरूले त्यहाँ देखिएका केही कुरामा विश्वास गर्न सकेनन् । उनीहरूले यस ग्रहको सतहमा करिब ९ माइल (१४ किलोमिटर) बाक्लो हीराको तह बन्न सक्ने सम्भावना रहेको दावी गरेका छन् । उनले नेचर कम्प्युनिकेसन्स जर्नलमा आफ्नो निष्कर्ष प्रकाशित गर्दै, “बुधमा हीरा-वाहक कोर-मन्टल बाउन्ड्री ।“ ‘कार्बन-स्याचुरेटेड म्याग्मा महासागरमा क्रिस्टलाइजेसन’ भएर हीरा बनेको हुनसक्ने वैज्ञानिकहरूको अनुमान छ, तर ग्रह चिसो भएपछि हीरा ग्रेफाइटमा परिणत भयो । ग्रेफाइट र हीरा दुबै कार्बनका आइसोमर हुन् । ग्रेफाइटमा, कार्बन परमाणुहरू हेक्सागोनल नेटमा एकअर्कासँग जोडिएका हुन्छन्, जबकि हीरामा, कार्बन परमाणुहरू टेट्राहेड्रल संरचनामा एकअर्कासँग जोडिएका हुन्छन् ।

बुधमा हीराको तहको गठनको सन्दर्भमा, वैज्ञानिकहरूले उच्च दबाव, तापक्रम र थर्मोडायनामिक मोडेलिङ प्रयोग गरेर ग्रहको भित्री अवस्थाहरू पुनः बुझ्ने प्रयास गरे । यस प्रक्रियाले उनीहरूलाई सन्तुलनमा खनिजहरू अध्ययन गर्न मद्दत गर्‍यो । तिनीहरूले भेट्दाए कि बुधको फलामको अयस्कमा सल्फरको उपस्थितिले क्रिस्टलाइजेशन प्रक्रियालाई सहयोग पुर्‍याउँछ, जसको परिणामस्वरूप कोर मेन्टल सीमामा हीरा बन्दछ । हीराको तहले ग्रहको तापक्रम उच्च राख्छ । जसका कारण यसले थर्मल चालकता र चुम्बकीय क्षेत्रको निर्माणलाई असर गर्छ । यो तहले कोरबाट आवरणमा तातो स्थानान्तरणमा मद्दत गर्छ ।

कतै हिरा-सुन छ भन्ने थाहा भयो भने लुट्न थाल्छन् त ? यस्तो अवस्थामा कुनै ग्रहमा हीराको ९ माइल लामो तहको उपस्थितिले मानिसको लोभ बढाउन सक्छ, यद्यपि यहाँ हीराको उत्खनन लगभग असम्भव छ । यस खोजले हामीलाई बुध ग्रहको चुम्बकीय क्षेत्र वा भूवैज्ञानिक संरचनाहरू जस्ता अद्वितीय विशेषताहरूका लागि व्याख्याहरू फेला पार्ने अवसर दिन सक्छ । वैज्ञानिकहरूले उल्लेख गरे कि हीराको उपस्थिति सम्भव थियो, तर यो पनि भने कि डाटाको आधारमा यो सम्भव छैन कि “हीरा म्याग्माको महासागरमा थियो ।“ यस अध्ययनले बुधमा देखिएका प्रक्रियाहरू अन्य ग्रहहरूमा पनि फेला पार्न सकिन्छ र त्यहाँ पनि यस्तै हीराको तहहरू पत्ता लगाउन सकिन्छ, भन्ने निष्कर्ष निकालेको छ ।

नासाको मेसेन्जर, वा बुध सतह, अन्तरिक्ष वातावरण, भू-रसायन, र रेजंग, बुध ग्रहको परिक्रमा गर्ने पहिलो अन्तरिक्ष यान थियो, जबकि यसको डेटा ग्रहको भूविज्ञान अध्ययन गर्ने वैज्ञानिकहरूको लागि सान्दर्भिक छ क्षेत्र र रासायनिक संरचना । उनीहरूले बुधमा प्रचुर मात्रामा कार्बन फेला पारे जुन आदिम ग्रेफाइट फ्लोटेशन क्रस्टको परिणाम हो भन्ने विश्वास गरिन्छ ।

कमला ह्यारिसलाई पार्टीभित्रको समर्थन प्राप्त

एजेन्सी । अमेरिकामा राष्ट्रपतिको निर्वाचन रोचक चरणमा पुगेको छ । उपराष्ट्रपति तथा डेमोक्याट नेतृ कमला ह्यारिसले उम्मेदवार बन्न आफ्नो पार्टीभित्र आवश्यक समर्थन जुटाएको बताइएको छ । तर यसको औपचारिक घोषणा हुन बाँकी छ । उनले विज्ञप्ति जारी गर्दै पार्टीका नेताहरूलाई धन्यवाद दिएका छन् । दुई दिनअघि राष्ट्रपति जो बाइडेनले‘ राष्ट्रपति बन्ने दौडबाट पछि हटेपछि कमला ह्यारिसका लागि यो ठूलो सफलता हो । जो बाइडेनले कमला ह्यारिसको उम्मेदवारी प्रस्ताव गरेका थिए । त्यसपछि डेमोक्याटिक पार्टीका प्रमुख नेताहरूले कमला ह्यारिसलाई यो दौडमा सामेल हुन समर्थन जनाएका थिए ।

बाइडेनको उम्मेदवारীलाई लिएर पार्टी भित्रको डेमोक्याटिक पार्टीका निर्वाचित अधिकारीहरू, पार्टी नेताहरू र संगठनहरूले बहस अन्त्य गर्दै ह्यारिसको समर्थन गर्ने जनाएको छ । राष्ट्रपति जो बाइडेनले आगामी राष्ट्रपतीय निर्वाचनमा उम्मेदवारी नदिने आइतबार घोषणा गरेका छन् । योसँगै उनले डेमोक्रेटिक पार्टीबाट राष्ट्रपतिको उम्मेदवारका रुपमा उपराष्ट्रपति कमला ह्यारिसको नामलाई प्रस्ताव गरेका थिए ।

विज्ञहरूका अनुसार ह्यारिस र ट्रम्प बीचको चुनावको विश्लेषण गर्न धेरै हतार हुनेछ । ह्यारिस आज भन्दा पहिले राष्ट्रपति पदका उम्मेदवार थिएनन् र राष्ट्रपतिको दौडमा बाइडेनको उपस्थितिले ह्यारिस भन्दा उनको राम्रो अवस्थाको व्याख्या गर्दछ । सीबीएस न्यूजका लागि हालैको राष्ट्रिय सर्वेक्षणले ट्रम्पलाई बाइडेनमाथि पाँच अंक र ह्यारिसमाथि तीन अंकको अग्रता रहेका परिणाम दिएको छ ।

रिपब्लिकन पार्टीका उपराष्ट्रपति पदका उम्मेदवार जेडी भान्सले सोमबार आफ्नो प्रारम्भिक चुनावी सभामा वर्तमान उपराष्ट्रपति कमला ह्यारिसमाथि कडा रुपमा प्रस्तुत भएका छन् । ओहायो सिनेटरले भर्जिनियाको रेडफोर्डमा सांभ्रको ग्यालीलाई सम्बोधन गर्नु अघि मिडलटाउनको आफ्नो पूर्व हाई स्कूलमा प्रचार गरे । भ्यान्सले भर्जिनियामा भने कि इतिहासले जो बाइडेनलाई क्षेत्र छाड्ने मानिसका साथै अमेरिकी इतिहासको सबैभन्दा खराब राष्ट्रपतिको रूपमा सम्झनेछ । तर मेरा साथीहरू, कमला ह्यारिस उनीहरूभन्दा लाखौं गुणा खराब छिन् र यो सबैलाई थाहा छ । उनले जो बाइडेनको हरेक असफलता पुष्टि गरेका छन् र राष्ट्रपतिको रूपमा सेवा गर्ने उनको (विडेनको) मानसिक क्षमताको बारेमा भ्रूट बोलेका छन् ।

अमेरिकी उपराष्ट्रपति कमला ह्यारिसले रिपब्लिकन पार्टीका उम्मेदवार डोनाल्ड ट्रम्पमाथि कडा हमला गर्दै राष्ट्रपति चुनावी अभियान सुरु गरेकी छन् । उनले उपराष्ट्रपतिले देशलाई पछाडि लैजान खोजेको आरोप लगाए । सोमवार डेलावेयरको विल्मिङ्टनमा आफ्नो अभियान टोलीलाई सम्बोधन गर्दै कमला (५९)ले ट्रम्पको विवादास्पद परियोजना २०२५ ले मध्यमवर्गलाई कमजोर बनाउने र देशलाई फेरि असफल नीतितर्फ लैजाने बताइन् जसअन्तर्गत अर्बपति र ठूला कम्पनीहरूलाई करमा ठूलो छुट दिइएको थियो । त्यसको क्षतिपूर्ति सामान्य कामदारहरूबाट गराइयो ।

बिश्वमै पानीमा अक्सिजनको मात्रा घट्दैछ

एजेन्सी । विश्वभरका सबै नदी, खोला, ताल, झरना र समुद्रको पानीमा घुलनशील अक्सिजन तीव्र गतिमा घट्दै गएको छ । यो सारा संसारका लागि ठूलो खतरा हो । यदि यसरी नै भइरह्यो भने पहिले यी पानीमा बस्ने जीवजन्तु खतरामा पर्नेछ र त्यसपछि विश्वभरका मानव जातिलाई असर गर्न थाल्नेछ । वैज्ञानिकहरूले भनेका छन् कि यदि यो प्रक्रिया जारी रह्यो भने यो संसारको जीवनको लागि सबैभन्दा ठूलो खतरा हुनेछ ।

जसरी वायुमण्डलमा अक्सिजन हाम्रो लागि महत्त्वपूर्ण छ । त्यसैगरी, पानीमा घुलनशील अक्सिजन पनि स्वस्थ जलीय पारिस्थितिका लागि महत्त्वपूर्ण छ । ताजा पानी होस् वा महासागर, जीवन दुवैसँग जोडिएको हुन्छ । त्यहाँ बस्ने जनावरहरू तबसम्म जीवित रहन्छन् जबसम्म तिनीहरूको लागि पानीमा आवश्यक अक्सिजन मिसिन्छ । जलीय जनावरहरूको जीवन हामी सबैको लागि महत्त्वपूर्ण छ ।

तातो पानीमा अक्सिजन कम हुन थाल्छ । पानीमा घुल्ने अक्सिजनको मात्रा धेरै कारणले घट्छ । उदाहरणका लागि, तातो पानीमा घुलनशील अक्सिजनको मात्रा समान रहँदैन । हरितगृह ग्यास उत्सर्जनका कारण हावा र पानीको तापक्रम दीर्घकालीन औसतभन्दा माथि रहन्छ, जसका

कारण भित्रको अक्सिजन पनि घट्दै गएको छ । सतहको पानीले अक्सिजन जस्ता महत्त्वपूर्ण तत्वहरू राख्ने क्षमता कम हुँदै गइरहेको छ ।

पानीबाट हुने अक्सिजनले पनि औद्योगिक फोहोर हटाउँदैन, पानीमा घुल्ने अक्सिजन सोसाउने यो अक्सिजन हटाउन कृषि तथा घरेलु मल, ढल र औद्योगिक फोहोरको पनि महत्त्वपूर्ण योगदान छ ।

यसले पानीमा बस्ने जनावर हरूलाई कसरी असर गर्छ?

जब अक्सिजन कम हुन थाल्छ, सूक्ष्मजीवहरू निसास्साउन थाल्छन् र तिनीहरू मर्छन् । ढिलो वा पछि, यसले ठूला प्रजातिहरूलाई पनि असर गर्छ । मृत जैविक पदार्थको भण्डारमा अक्सिजन फीडमा निर्भर नहुने सूक्ष्मजीवहरूको जनसंख्या, जसले गर्दा प्रकाश कम हुन्छ, र प्रकाश संश्लेषण धेरै सीमित हुन्छ, जसले गर्दा सम्पूर्ण जल शरीर एक दृष्ट चक्रमा फस्छ, यसलाई युट्रोफिकेशन भनिन्छ ।

पानी तीव्र गतिमा तातो हुनुका साथै हिउँ पग्लिएर समुन्द्रको सतहको लवणतामा कमी आउनुका कारण जलीय अक्सिजनको अभाव भइरहेको छ । भर्खरै केही वैज्ञानिकहरूले अक्सिजनको कमीको बारेमा चेतावनी दिएका छन् ।

यो पानीमा मृत क्षेत्र बढ्दै गएको छ । विश्वका जल निकायहरूमा

अक्सिजनको चिन्ताजनक कमीलाई डिअक्सिजेनेशनको रूपमा पनि हेरिएको छ, जुन जलीय पारिस्थितिक प्रणाली र मानव जीवनको लागि खतरा हो । यसले “मृत क्षेत्रहरू” को विस्तारमा जान्छ । यसले माछाको जीवनलाई मात्रै नभई पानीको गुणस्तरमा समेत असर गर्छ ।

डिअक्सिजेनेशनले माछा, शेलफिश, कोरल र अन्य समुद्री जीवहरूको सामूहिक मृत्यु हुन सक्छ । यी अक्सिजन-ह्रास क्षेत्रहरू, प्रायः “डेड जोन” भनिन्छ, सम्पूर्ण खाद्य जालहरू बाधा पुर्याउँछ र प्रजातिहरूको वितरणमा महत्त्वपूर्ण परिवर्तन ल्याउन सक्छ ।

यसले हरितगृह ग्यासको उत्पादन बढाउनेछ । ताजा पानी प्रणालीहरूमा, कम अक्सिजन स्तरले माइक्रोबियल प्रक्रियाहरू परिवर्तन गर्न सक्छ, सम्भावित रूपमा शक्तिशाली हरितगृह ग्यासहरू जस्तै मिथेन र नाइट्रस अक्साइडको उत्पादन बढाउन सक्छ । यसले खतरनाक प्रतिक्रिया लूप सिर्जना गर्दछ, किनकि यी ग्यासहरूले थप ग्लोबल वार्मिङमा योगदान पुऱ्याउँछन् । थप रूपमा, तटीय पानीमा कम अक्सिजन अवस्थाले तलछटबाट फस्फोरसको रिलीजलाई ट्रिगर गर्न सक्छ, पोषक तत्व प्रदूषण बढाउँछ र सम्भावित हानिकारक अलगल ब्लुमहरू ।

सन् १९६० यता अक्सिजनमा कमी आएको छ । पृथ्वीको पानीमा अक्सिजनको कमीको मात्रा चिन्ताजनक छ । महासागरहरूमा घुलनशील अक्सिजन १९६० देखि २% ले घटेको छ, केही क्षेत्रहरूले २०-५०% को अधिक गम्भीर क्षतिको अनुभव गरिरहेका छन् ।

तटीय पानीमा हाइपोक्सिक साइटहरूको संख्या १९६० भन्दा पहिले ४५ बाट बढेर २०११ मा लगभग ७०० पुगेको छ । ताजा पानी प्रणालीहरूमा, स्थिति समान रूपमा चिन्ताजनक छ, समशीतोष्ण तालहरूले महासागरहरू भन्दा छिटो अक्सिजन गुमाउँछन् । अनुमान अनुसार, व्यापार-सामान्य परिदृश्य अन्तर्गत २१०० सम्म समुद्री अक्सिजनमा ३-४% थप घाटा हुन सक्छ ।

पानीमा कति अक्सिजन हुनुपर्छ ?

स्वस्थ पानीमा सामान्यतया ६.५-८ मिलीग्राम/लिट्रभन्दा माथि घुलिएको अक्सिजन सांद्रता हुनुपर्छ । धेरैजसो जलीय जीवहरूलाई बाँच्नको लागि न्यूनतम ४ मिलीग्राम/लिट्र अक्सिजन चाहिन्छ । माछा बाँच्नको लागि कम्तिमा ५ मिलीग्राम/लिट्र आवश्यक हुन्छ । चिसो पानीमा घुलनशील अक्सिजनको उच्च स्तर हुन सक्छ, जबकि तातो पानीमा कम अक्सिजन घुलनशीलता हुन्छ ।

अरुण थापा स्मृति सांगितिक कार्यक्रम सम्पन्न

भक्तपुर । गायक स्व. अरुण थापाको २५ औं स्मृति दिवसको अवसरमा भक्तपुर सांगैतिक समाजको आयोजनामा सम्पन्न भएको छ । कार्यक्रमको अन्तिम तिर वर्षा भए पनि न त गायक गायिकाहरूको प्रस्तुत रोकियो, न दर्शक श्रोताहरूले कार्यक्रमस्थल छाडे । भरीको बीच पनि सांगैतिक प्रस्तुती चलिरह्यो, निरन्तर चलिरह्यो । भक्तपुर सांगैतिक समाजले विगतका वर्षहरूमा जस्तै स्व. अरुण थापाको २५ औं स्मृति दिवसमा उनका समुधर संगीत र गीतमार्फत सम्झेंका छन ।

मध्यपुर थिमि नगरपालिका र सिवर्ड इन्टरनेशनल कलेजको सहयोगमा कलेजको प्रांगणमा आयोजित कार्यक्रममा स्व. थापाले गाएका करिब दुई दर्जन गीतलाई विभिन्न गायकहरूले प्रस्तुत गरे । स्व. थापाको स्वरमा स्वरांकन गरिएको ‘करोडौं मुटुहरु’ बोलको गीतलाई समूह गायन मार्फत शुरु भएको कार्यक्रममा कुमारी लिम्बुले ‘तिमी राम राम’, श्रीजल मधिकर्मीले ‘म रोए पनि तिमि हाँसी दिनु’, विजय कायस्थले ‘चोट के हो, व्यथा के हो’, शम्भु राजभण्डारीले ‘आँखाको निद’, हरि सुन्दर लाखे श्रेष्ठले ‘लाग्न थाल्यो जीवनमा’, श्रीहरी दाहालले ‘दोष कस्लाई’, श्रेय अगस्तीले ‘अरुसँग नखोज’ र लक्ष्मण पल्लेखले ‘ऋतुहरूमा तिमि’ बोलको गित गाएर स्व. थापालाई सम्झंदै श्रद्धा सुमन चढाएको थियो ।

यसैगरी मथुरा प्रधानले ‘मेरो गीत सबै’, आश्रय रञ्जितले ‘साँझको जुन संगै’, रुची घिमिरेले ‘दुई दिनको’, रविन थापाले ‘जति माया लागे पनि’, अर्पण विश्वकर्मा ‘यो मनको के भर हुन्छ’ र प्रनिल पल्लेखले ‘भुलेका कथा तिता मीठा’ र मुकुन्द भट्टराईले ‘बरु भुलेछु’ बोलको गीत गाएको थियो ।

कार्यक्रममा वरिष्ठ पप गायक ओमविक्रम बिष्टलाई समाजले सम्मान गरेको थियो । नेपालमा पप संगीतलाई श्रोतामाझ परिचित गराउने बिष्ट अमेरिकामा बसोबास गर्दै आएको छ । उनी नेपाल आएको अवसरमा समाजले दोसल्ला र सम्मानपत्रले सम्मान गरेको हो ।

पप गायक ओमविक्रम बिष्टको सम्मानमा कुवेर राईले मौनतामा अल्झिरहेको, सकुल अच्छामीले को हो त्यो जस्तै मलाई, राजेश शाहीले मेरो याद अब्भै आउँछ भने, विनोदराज ढुङ्गेलले तारा मारड बजार कि कान्छी र प्रविन शाहीले आवाज देउ मलाई बोलको गित गाएको थियो ।

सोही अवसरमा समाजले बाल गायककार अर्पण विश्वकर्मालाई सम्झना खरेल प्रतिभा पुरस्कारले पुरस्कृत गरेको थियो । गायक विश्वकर्मा ‘नेशनल गट ट्यालेन्ट हण्ट’मा उत्कृष्ट प्रस्तुती दिन सफल भएकोमा प्रोत्साहन स्वरूप नगद ५ हजारसहित उक्त पुरस्कारले वरिष्ठ रचनाकार भुषण खरेलले पुरस्कृत गरेको हो ।

कार्यक्रममा नगरपालिकाका प्रमुख सुरेन्द्र श्रेष्ठले भौतिक पूर्वाधारको विकास मात्र विकास नभई गीत संगीतको विकास र सांगैतिक कार्यक्रममार्फत प्रतिभावान कलाकार जन्माउनु पनि विकास भएको चर्चा गर्दै नगरपालिकाले यस्ता सांगैतिक कार्यक्रम र कलाकार हरूको प्रतिभा प्रस्फुटन गराउने र उनीहरूलाई अवसर प्रदान गर्ने कार्यक्रममा पनि लगानी गर्ने र सहयोग गर्ने प्रतिवद्धता जनाए ।

समाजका अध्यक्ष अल्बर्ट बज्राचार्यले समाजले अरुण थापाको स्मृतिमा मात्र नभई अन्य वरिष्ठ गायक गायिकाहरु पनि कार्यक्रम गरिएको जानकारी दिँदै आगामी दिनमा पनि कलाकारहरुको प्रोत्साहित गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिने प्रतिवद्धता जनाए । कार्यक्रममा नगरपालिकाका नगर उपप्रमुख विजयकृष्ण श्रेष्ठलगायतको उपस्थिति रहेको थियो ।

विश्वकै दुर्लभ हवेलामृत फेला परेको छ

एजेन्सी । जसरी मानिसलाई पृथ्वी बाहिरको संसार अर्थात् अन्तरिक्षको बारेमा सबै कुरा थाहा छैन, त्यसरी नै उनीहरूलाई समुन्द्रको गहिराइको बारेमा पनि सबै कुरा थाहा छैन । यही कारणले गर्दा धेरै पटक हामी समुन्द्रसँग सम्बन्धित यस्ता रहस्यको बारेमा जान्ने गर्छौं, जसले सबैलाई आश्चर्यमा पार्छ । हालै न्युजिल्यान्डमा यस्तै एउटा घटना बाहिर आएको छ, जसले समुन्द्र र समुद्री जीवसँग सम्बन्धित एउटा ठूलो रहस्यको पर्दाफास गरेको छ । वास्तवमा, यहाँ एउटा ठूलो माछा (न्युजिल्याण्डमा भेटिएको दुर्लभ प्रजातिको ह्वेल) समुद्रबाट बगेर किनारमा आयो । जब वैज्ञानिकहरूले त्यो मरेको माछाको जाँच गरे, तिनीहरू छक्क परे, किनभने यो संसारको सबैभन्दा दुर्लभ प्रजाति क्वेल हो !

वीवीसी न्यूजका अनुसार यो महिनाको सुरुमा एक व्यक्तिले न्युजिल्याण्डको समुद्र तटमा एउटा ठूलो मरेको माछा (विश्वको दुर्लभ ह्वेल) देखेका थिए । अब वैज्ञानिकहरूले अनुसन्धानपछि त्यो माछाको बारेमा पत्ता लगाएका छन् । यो कुदाल दाँत भएको ह्वेल हो जुन ह्वेलको धेरै दुर्लभ प्रजाति हो । यो यति दुर्लभ छ कि यो आज सम्म जीवित देखिएको छैन । यो ५ मिटर लामो प्राणीलाई यसको लामो चुच्चो जस्तो मुख, खोपडी, दाँत र यसको रडको ढाँचाबाट पहिचान गरिएको थियो ।

माछालाई कोल्ड स्टोरेजमा राखेर डिएनए परीक्षण भइरहेको छ । माछाको अन्तिम पहिचान पुष्टि हुन अबै केही हप्ता लाग्ने विश्वासको दावी छ । रिपोर्टका अनुसार हालसम्म कोदालो दाँत भएको ह्वेलसँग सम्बन्धित थोरै नमूनाहरू फेला परेका छन् र जिउँदो माछा अबै देखिएका छैनन्, त्यसैले अहिले यो माछाको बारेमा धेरै थाहा छैन ।

उनीहरूले फेला पारेको शवको सहयोगले माछाको बारेमा थप जानकारी पाउन मद्दत पुग्ने अनुसन्धानकर्ताहरूको विश्वास छ । जुलाई ४ मा यो ह्वेल न्युजिल्याण्डको साउथ आइल्याण्डको ओटागा प्रान्तको किनारमा पसेको थियो । संरक्षण विभागका अधिकारी डेव डेभिसले एक विज्ञप्तिमा स्याड-टूथेड ह्वेल सबैभन्दा कम ज्ञात स्तनपायी प्राणी भएको र यससँग सम्बन्धित ६ नमूनाहरू मात्र रेकर्ड गरिएको बताए । यो प्रजाति पहिलो पटक सन् १८७४ मा माछाको तल्लो बङ्गारा र २ वटा दाँत भेटिएपछि थाहा भएको थियो ।

काठमाडौँ : यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसङ्ख्यक समुदायको नाममा दातु निकायबाट प्राप्त अनुदानमा अनियमितता भएको उजुरीमाथि छानबिन सुरु भएको छ। नील हिरा समाज (ब्लु डायमन्ड सोसाइटी, यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसङ्ख्यकहरूको महासङ्घ नेपाल (एफएसजीएमएन) क्रुजएड्स नेपाल, मितिनी नेपाल, क्वेयर रूप, क्याम्पेन फर चेन्ज संस्थाहरूले अनुदान रकममा गरेको अनियमितताबारे छानबिन सुरु भएको हो।

अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले यी संस्थाहरूको अपारदर्शी कामको छानबिन गर्ने निर्णय गत जेठ

२८ गते नै गरेको जानकारी दिएको छ। आयोगका सूचना अधिकारी देवी प्रसाद थपलियाले छानबिनको निर्णय गरेर महिला,बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालयमा फाइल पठाइएको जानकारी दिए।

मन्त्रालयका सचिवलाई लेखी पठाउने निर्णय आयोगले गरेको थपलियाले बताए। अख्तियारबाट छानबिनका लागि फाइल प्राप्त भएको मन्त्रालयले जनाएको छ। मन्त्रालयले यी संस्थाहरूको अनियमितताबारे छानबिन गर्न समाज कल्याण परिषद्मा पठाउने तयारी गरेको जानकारी दिएको छ। आफू नगर्ने र अरूले गर्न लागे विरोध गरेर भाँड्ने काममा

लागिरहने ब्लु डायमन्ड सोसाइटीको नेतृत्वमाथि युएसएआडी अन्तर्गत एफएचआइ ३६० को सहयोग लिएर हर्मान खान र योनाङ्ग प्रत्यारोपण गर्न उक्साएको आरोप समेत लागेको छ। पैसा हुनेले त हर्मान खालान्, लिङ्ग परिवर्तन गर्लान् के उनीहरू मात्रै तेस्रो लिङ्गी हुने हो? स्वार्थका लागि गठित संस्थाहरूले यस्तो भ्रम फैलाएपछि कीर्तिपुरमा रहेको समर्पण सभ्य समाज नेपालका सचिव हनि महर्जनले सामाजिक सञ्जालमा कतिपय व्यक्तिले आफ्नो शरीरमा यसको उपयोग नगर्न पनि सक्छन् यसको मतलब यो होइन कि उहाँ तेस्रो लिङ्गी नै होइन। उहाँको मन आत्मादेखि त उहाँ तेस्रो लिङ्गी

नै हुन्छ, नि होइन र? भनेर लेखेका थिए। ब्लु डायमन्ड सोसाइटीकी अध्यक्ष सञ्जीव गुरुङ (शीतल, पंकी) माथि नयाँ शक्ति पार्टीमा आबद्ध हुँदा विवेकशील आदर्श इन्भेस्टमेन्ट कम्पनी प्रा.लि.को रसिदमा जर्लाबद्धत आयोजनाको सेयर विक्री रकम अपचलन गरेको समेत आरोप लागेको छ। सेयर भरेका यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसङ्ख्यक समुदायलाई पंकीले रकम के भयो? भन्दा जवाफ दिन सकेकी छैनन्। उनी सहित आरोप लागेका संस्थाका नेतृत्व समुदायले गरेका प्रश्नबाट भागिरहेका छन्।

केही मुठ्ठीभर समुदायका हर्ताकर्ता भनिएकाहरूले गर्न नसकेको पहल गर्ने समुदायलाई पक्षपात गरिएको छ। यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसङ्ख्यकहरूको इल्ला एसियाले गर्न लागेको सम्मेलनमा यही स्वार्थ समूहले चाहेका मात्रै सहभागी भएका छन्। समलिङ्गी तेस्रो लिङ्गी घृणाविरुद्धको अन्तर्राष्ट्रिय दिवसको अधिल्लो दिन नै आयोजना गरेको मिस पिकमा सहभागीहरूलाई समेत अवसर नदिए पछि असन्तुष्टि छताछुल्ल भएको छ।

मिस पिकको उपाधि अनमोल राईले पहिरिए पनि विवाद भए पछि फस्ट रनर अप सरोजी न्यौपानेलाई थाइल्यान्ड पठाउने आश्वासन दिएर थमथमाएको पाइएको छ। तर, इल्ला एसियाको सम्मेलनमा सहभागी छनौटलाई लिएर अर्को विवाद भएको छ। इल्ला बोर्डमा ब्लु डायमन्ड सोसाइटीकी कार्यकारी निर्देशक सुवेन ढकाल (मनीषा) छन्। उनले आफू अनुकूल नाम छनौट गरेको भन्दै समुदायमा तीव्र असन्तुष्टि छ।

समुदायमाथि समुदायकै नेतृत्वले गरेको विभेद, संस्थाभित्रको अपारदर्शिता लगायतमा राज्यको नियामक निकायले छानबिन थालेको हो। छानबिनबाट सत्यतथ्य बाहिर आउने लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसङ्ख्यकले विश्वास व्यक्त गरेका छन्।

ADMISSIONS

OPEN

+2 MANAGEMENT

Come explore the life at Chanakya. Ask us questions. Visit our vibrant campus.

We can't wait to see you soon!

ENROLL TODAY

01-6632927, 6632668

info@chanakya.edu.np

www.chanakya.edu.np

Shankhadhar Chowk, Madhyapur Thimi-4

#LIFEAT

CHANAKYA

थिमि टाइम्स

– छिमेकी तथा आफ्ना साथीभाइको निव्दा गर्ने बानी परापूर्व कालबाटै मानिसको मनोरंजनको विषय बन्दै आएको छ ।

– प्रेमचन्द

सम्पादकीय

संसद नोकभोक गर्ने स्थल होइन !

संघीय संसदको प्रतिनिधि सभाको नियमित बैठक चलिरहेको छ । संसदमा हुने बहस भने आम नागरिकको लागि रोचक हुने गरेको छ । किनकी त्यहाँ हुने बहसको विषय भनेको एकले अर्कालाई आरोप प्रयारोपण गर्ने कार्यमा मात्र सीमित हुने गरेको छ । अर्को पक्ष भनेको आफू विपक्षमा रहेको बेला देशैभर बेथिति र नीतिगत भ्रष्टाचार देख्ने र आम जनताको असहज स्थिति देख्ने नेताहरुले सत्ताको बागडोर सम्हालेको भोलीपल्ट देखि नै देशमा सुशासन, भ्रष्टाचार बिहीनता र जनजीवन सहज भएको देख्ने गरेको छ । मुख्यतया यीनै विषयमा हुने बहसले आम जनसमुदायलाई मनोरञ्जन दिने गरेको छ । यो नेपाली जनताको असहज र दुःखको समयमा पनि मन मष्टिकलाई तरोताज बनाउन चाहने खुराक अहिले संसद अधिवेशनमा चलिरहेको बहसले दिएको छ ।

गत आइतबार प्रधानमन्त्री खड्गप्रसाद शर्मा ओलीले विश्वासको मत लिने क्रममा पनि प्रतिनिधि सभामा यीने बिषयमा एकअर्कांमाथि ढुङ्गा हानाहान गरे । एक साता अगाडि कायम रहेको सत्ता समीकरण फेरिनेबित्तिकै आरोप प्रत्यारोपमा उत्रे । एक साता अगाडिसम्म उनले हाँकेको रथका यात्री उनैका बिचारधाराका थिए जसले अहिले प्रधानमन्त्री ओलीमाथि भ्रष्टाचारीलाई जोगाउन समीकरण फेरेको आरोप लगाएका छन् । विपक्षमा हुँदा ओली पनि अरूमाथि यस्तै आरोप लगाउँथे ।

‘भ्रष्टाचारका मुद्दामा कारबाही’ हुन थालेपछि नेपाली कांग्रेस र नेकपा एमाले मिलेको भन्ने विपक्षको आरोपलाई प्रधानमन्त्री ओलीले ‘अपवाह’को संज्ञा दिएर उम्कन खोजेको देखियो । विशेषगरी गिरीबन्धु टी इस्टेटका विषयमा अफवाह फैलाइएको दाबी प्रधानमन्त्री ओलीको थियो । हुनत, प्रधानमन्त्री ओलीको अधिल्लो कार्यकालमा गिरीबन्धु टी इस्टेटको जग्गा सट्टापट्टाको व्यवस्था मिलाउँदा नीतिगत भ्रष्टाचार भएको आरोप अहिलेको सत्ता साभेदार नेपाली कांग्रेसले नै लगाएको थियो । अहिले आरोप लगाउनेहरु पहिले विपक्षमा थिए ने अहिले सहयात्री बनेको छन् ।

अब गिरीबन्धुको विषय उठाउने नेपाली कांग्रेसका सांसदहरु प्रतिरक्षामा लाग्लान् त ? त्यो भने हेर्न बाँकी छ । त्यसैले सत्तामा जो पुगे पनि सत्ताका खेलाडीहरु भ्रष्टाचारका साँच्चै विरुद्ध हुन् भन्ने कुरा अब जनताले पत्याउँदैनन् । बरु सत्तापक्ष र विपक्षी बिच हुने नोकभोक भने हेर्न लायकको हुने गरेको छ ।

उनले आफ्नो बचाउ गर्ने क्रममा प्रधानमन्त्री ओलीले एउटा विचारणीय प्रश्न गरेका छन् । कानुन बनाउँदा नीतिगत भ्रष्टाचार हुन्छ ? कानुन बनाउँदा भ्रष्टाचारको बात लागे पनि सजाय हुँदैन । सजाय नहुने भएपछि कसरी अपराध हुन्छ भनेजस्तै हो ओलीको प्रश्न । संसारभर नीति वा विधि निर्माताहरु राज्य वा समुदायलाई हानि भए पनि व्यक्ति वा समूह विशेषलाई लाभ हुनेगरी नियमकानुन निर्माण गर्न प्रवृत्त हुनेगरेको उदाहरण जताततै भेटिन्छ । यथार्थमा यसरी नै नियम कानुन बनाएर गरिने भ्रष्टाचारलाई नै ‘ नीतिगत’ भनिने हो ।

गिरीबन्धु टी इस्टेटको मामिलामा प्रधानमन्त्री ओलीको संलग्नतामा शंकाको सुविधा दिए पनि सर्वोच्च अदालतले खारेज गरिदिएको सरकारको निर्णय भने नि:सन्देह नीतिगत भ्रष्टाचार नै थियो । प्रधानमन्त्री ओलीले ‘अफवाह फैलाउने’हरु बिरुद्ध जवाफ दिएर मात्र होइन भ्रष्टाचार रोकेर देखाउन सक्नु पर्दछ । साथै संसद नोकभोक र आरोप प्रत्यारोपण गर्ने स्थल पनि होइन ।

यसैले हाल देशमा देखिएको सहकारी ठगी प्रकरण, गिरीबन्धु टी इस्टेट, भुटानी शरणार्थी, बाल मन्दिर जग्गा हिनामिना, सुनकाण्डलगायतका सबै विवादित विषयको स्वतन्त्र छानबिन गराएर प्रधानमन्त्री ओलीले देशमा सुशासन कायम रहेको अनुभूति दिलाउन सक्ने गरि काम गर्नुपर्छ । यसरी संसदमा आरोप प्रत्यारापका साथ प्रतिवाद गर्दैमा न आम जनताले विश्वास गर्छन् न विपक्षीहरु नै चुप लाग्नेछन् । अबको सत्ता समीकरण असफल बनेमा भने यो देशमा रहेका मुलधारका राजनीतिक दल र आम जनसमुदायको लागि पनि दर्भाग्य बन्नेछ ।

बाहिर भगडा, भित्र सहमतीको राजनीति

● संकेत कोइराला

यदि तपाईंलाई कसैले अपराधी, परजीवी, सुंगुर, राहु, शोषक अनि यस्तै जस्तो विशेषण प्रयोग ग-यो भने कस्तो लाग्छ ? पक्कै मुटु चिरिन्छ। तर यो विशेषण तपाईंलाई त्यतिबेला सामान्य लाग्छ, जब तपाईंको पुर्परोमा शरणार्थी नामको उपमाले घर जमाउँछ। शरणार्थीका लागि संयुक्त राष्ट्रसंघीय उच्चायोगद्वारा प्रकाशित ‘शरणार्थी’ नामक पुस्तकबाट माथि भनिएका शब्द फ्रिकिएका हुन। शरणार्थी समस्याको मूल जड भनेको राजनीति नै हो।

राजनीतिवाहेक जातीय दंगा, धर्म र भूभागका लागि लड्ने राष्ट्रले पनि शरणार्थी समस्या उब्जाएका छन्। जातीय दंग, धर्म र भूभागका लागि लड्नेबिच प्रत्यक्ष राजनीति नदेखिए पनि अप्रत्यक्ष राजनीतिका लागि राजनीतिज्ञले नै पर्दा पछाडिबाट यस्ता क्रियाकलाप सञ्चालन गरिरहेका हुन्छन्। अपवादका रुपमा ज्यादै न्यून मानिसलाई मात्रै खडेरी अतिवृष्टि, अनावृष्टि, बाढी, डढेलो जस्ता प्राकृतिक प्रकोपले शरणार्थी बनाएको छ।

शरणार्थी र गृहयुद्ध प्रेसका लागि समाचारका लागि राम्रा स्रोत बन्न सक्छन्। तर मानवीय दृष्टिले भने उनीहरुको जीवन अत्यन्त कष्टपूर्ण छ । राष्ट्र र जनतालाई भने यो समस्याले शून्यको अवस्थामा घचेटछ। ग्वाटेमाला, सियरालियोन, भियतनाम, म्यानमार, युगान्डा, सुडान, सोमालिया, यमन र केन्या जस्ता देशमा भएको गृहयुद्धले मानिस थातथलो छोड्न बाध्य भए।

गृहयुद्ध हुनुपूर्व देशको स्थिति कस्तो थियो ? युद्धपछि कस्तो स्थिति छ ? कस्ता राजनीतिक खेलबाट युद्धको श्रीगणेश भयो ? अनि यस्तै प्रश्नको उत्तर गहिरिएर खोज्ने हो भने भयावह उत्तर अगाडि उभिन्छ। यहाँ भने केही देशमा उब्जिएको गृहयुद्धको आगोले जन्माएका शरणार्थीको वारेमा चर्चा गरिन्छ।

भुटानी शरणार्थी
एक तथ्यांकअनुसार भुटानमा नेपाली मुलका बासिन्दाको संख्या ५१ प्रतिशत छ। उत्तरी भुटानमा डुम्पाको बाहुल्य छ भने दक्षिणी भुटानमा नेपाली भाषीको। सन् १९८७ सम्म भुटान सरकारले नेपाली भाषीमाथि कुनै भेदभाव गरेका थिएन। दशैँले राष्ट्रिय पर्वको मान्यता पाएको थियो। सम्पूर्ण भुटानमा नेपाली भाषा पढाइन्थ्यो। तर जब भुटानमा छैठौँ पञ्चवर्षीय योजनाको सन् १९८७ देखि १९९२ खाका बनाइँदै थियो, त्यतिबेला देशमा पश्चिमा प्रभाव परेको अड्कल काटियो। त्यही खाकाबाट नै नेपाली भाषीमाथि भेदभाव सुरु गरियो।

सन् १९५८ मा लागू भएको नागरिकता कानुन खारेज गरेर सन् १९८५ मा बनेको नागरिकता ऐनलाई प्रभावकारी तुल्याइयो। यो ऐनले नेपाली भाषीको नागरिकतालाई वैधानिकता प्रदान गर्न सकेन। फलस्वरुप नेपाली मूलका बासिन्दा आफ्नै देशमा देशबिहीन हुन पुगे। सन् १९८८ मा आचारसंहिता लागू गर्न शाही विज्ञप्ति आएपछि नेपाली भाषीबीच जातीय भूकम्प गयो। त्यहाँ बस्ने नसक्ने भएपछि तिनीहरु नेपाल आएर दशकौँ संघर्षपूर्ण जीवन बिताउन बाध्य भए। हजारौँ शरणार्थी अहिले नेपालबाट तेस्रो देश पुनर्वासका लागि पुगेका छन् भने कति नागरिकताविहीन रहेर अहिले

पनि नेपालमै दुर्खजिलो गरेर जीवन घिसारिरहेका छन्।

तिब्बती शरणार्थी
तिब्बतले आफूलाई स्वतन्त्र राष्ट्रका रुपमा लिएको छ। तर चीनले तिब्बतलाई आफूलाई अभिन्न अंगका रुपमा प्रयोग गरिरहेको छ। तिब्बत र चीनबिच राजनीतिक मतभेद भएपछि सन् १९५९ मार्च १० तारिखका दिन चीनले तिब्बतमाथि हमला ग-यो। तिब्बतका तात्कालीन राष्ट्राध्यक्ष चौधौँ दलाई लामाले तिब्बतबाट भागेर भारतमा राजनीतिक शरण लिइरहेका छन्।

चिनियाँ सेना र दलाई लामाका सेनाको भिडन्त हुँदा थुप्रै तिब्बती भागेर विभिन्न देशमा शरण लिन पुगेका छन्। भागेर शरणार्थी जीवन बिताउनेहरु नेपाल २५ हजार, भुटान २ हजार, स्वीट्जरल्याण्ड २ हजार, भारत १ लाख, अमेरिका १५ हजार र क्यानडा ७ सय रहेका छन्। नेपालको तनहुँ, कास्की, ताप्लेजुङ, सोलु, मुस्ताङ, हुम्ला, जुम्ला, दार्चुला आदि जिल्लामा तिब्बती शरणार्थी छन्।

चक्मा शरणार्थी
सन् १९७३ को आसपासमा बंगलादेशमा शान्ति बाहिनी नामका गुरिल्लाले स्वतन्त्र राज्यको माग गर्दै हतियार उठाए। शान्ति बाहिनीले जंगल छोडेर ५५ सय वर्ग किलोमिटर स्वतन्त्र राज्यको माग गरेका थिए। त्यो विद्रोहमा ८५ सय मानिस मारिएका थिए। भण्डै ६३ हजार बंगलादेशी शरणार्थीको आवरणमा भारत प्रवेश गरे। भारतको आसाम, महाराष्ट्र, पश्चिम बंगाल, दिल्ली आदि स्थानमा चक्मा शरणार्थी रहेका छन्। धेरैजसो शरणार्थी आफ्नो देश फर्किसकेका छन्।

कुर्द शरणार्थी
इराकका तात्कालीन राष्ट्रपति सद्दाम हुसेनले कुवेतमाथि गरेको आक्रमण गलत थियो भन्दै पश्चिमी इराकका बासिन्दाले राष्ट्रपति विरुद्ध प्रदर्शन गरे। ती मानिस टर्कीस मुलका कुर्द जाति थिए। इराकी राष्ट्रपतिलाई यो कुरा सट्थ नभएपछि उनले सन् १९९१ मा कुर्दमाथि सशस्त्र हमला गरे। हमला गरेको क्षेत्र इराक र टर्कीको बोर्डर नजिकैको भूभाग थियो। इराकबाट भागेर ७० हजार कुर्दहरु शरणार्थीको रुपमा टर्की पसे। टर्की वाहेक क्यानडा, अस्ट्रेलिया, डेनमार्क, स्वीडेन र नर्वेमा कुर्दले शरणार्थी जीवन बिताए।

तमिल शरणार्थी
श्रीलंकाको कुल जनसंख्याको १७ प्रतिशत जनता भारतीय मूलका तमिल छन् भने बाँकी रैथाने सिंहाली छन्। तमिल हिन्दु र सिंहाली बौद्धमार्गी हुन्। तमिलले आफूलाई सिंहाली सरकारले उपेक्षा, थिचोमिचो र भेदभाव गरेको कारण जनाई सन् १९४८ मा पहिलोपल्ट स्वतन्त्र राज्यको माग गरे। तमिलको संगठन लिबरेसन टाइगर्स अफ तमिल ईलम संसारकै दरिलो आतंकवादी संगठनको रुपमा परिचित छ। यसको नेता भेल्लु पिल्लई प्रभाकरण हुन्। सन् १९८३ मा १३ हजार योद्धा एलटीटीईसँग आवद्ध भएपछि सरकार र तमिलको भिडन्त सुरु भयो।

तात्कालीन राष्ट्रपति महिन्दा राजपाक्षेको सक्रिय नेतृत्वसंगै गृहयुद्ध समाप्तिसंगै ठूलो संख्यामा तमिल समुदायले क्यानडा र अस्ट्रेलिया पुगे। तमिलनाडुमा भारतीय मूलका श्रीलंकाली तमिल र आप्रवासी श्रीलंकाली तमिल बस्छन्। धेरै

पहिला भारतमा स्थापित भएका तमिल बाहेक अधिकांश गरिवीको रेखामुनि छन्। १९औँ शताब्दीभर र २० औँ शताब्दीको पूर्वाद्धमा केही श्रीलंकाली तमिल विशेषगरी जाफ्ना प्रायद्वीपबाट शिक्षा, रोजगार र व्यापारको खोजीमा भारत प्रवेश गरे।

इथियोपियाली शरणार्थी
पृथक राज्य इरिट्रियाको मागरी राखी इथियोपियाभित्र ‘ इरिट्रियन मुक्ति योद्धा’ नामको संघले सन् १९७० मा सरकारलाई चुनौती दियो। इथियोपियाली सरकार विद्रोही समूहको सशस्त्र संघर्ष भयो। युद्धबाट आक्रान्त ७६ हजार ५ सय इथियोपियाली सुडान पसे। त्यसैगरी डेढ लाख इरिट्रियाली पनि सुडान पसे। २३ वर्षसम्मको रक्तपातपूर्ण संघर्षपछि सन् १९९३ मा इथियोपियाबाट इरिटिया मुक्त भयो। अहिले सबै घर फर्किए।

कम्बोडियन शरणार्थी
पोलपोट चुनाव लडेर सन् १९७५ मा कम्बोडियाको राष्ट्रपति भए। साम्यवादी शासन स्थापनार्थ सशस्त्र संघर्षका नाममा उनले सहएका बासिन्दालाई गाउँ लखेटे। आमूल क्रान्तिको नाममा उनले सन् १९७५ देखि १९७९ सम्मको अवधिमा देशै उजाड हुने गरी भण्डै एक करोड मानिसको हत्या गरेर देशलाई शून्यको स्थितिमा पु-याए।

पोलपोटको संगठनको नाम खमेरुज हो। सन् १९७९ मा पोलपोटको हातबाट सत्ता चिप्लिएर राजकुमार नरोदम सिंहानुकको हातमा गयो। यसमा नरोदमले पश्चिमाको सहयोग लिएका थिए। नरोदमले हुनसेनसँग मिलेर सत्ता साभेदारी गरे। हुनसेनले सत्ताको बागडोर आफ्नो हातमा लिई नरोदमलाई अपदस्त गरी निर्वाचनमा जान बाध्य गराए।

हुनसेन र नरोदमको फुनसीकै पार्टीका समर्थक बीच फडप भयो। त्यसैले सन् १९९७ मा ४५ हजार कम्बोडियन देश छोडेर थाइल्याण्ड पुगे। हुनसेनले नरोदमलाई खमेरुजसँग मिलेर सत्ता आफ्नो हातमा पार्न षडयन्त्र गरेको आरोप लगाई अपदस्त गरेका थिए। खमेरुज माओवादीको त्यस्तो संगठन हो, जसले पोलपोटको शासनकालमा सर्वत्र आतंक मच्चाएको थियो। सन् १९९८ मा पोलपोटको मृत्यु भएपछि खमेरुजमा शिथिलता आएको थियो।

मोजाम्बिकल शरणार्थी
सन् १९७५ सम्म मोजाम्बिक पोर्चुगलको उपनिवेश थियो। स्वतन्त्रताका लागि भएको रक्तपातपूर्ण आन्दोलनपछि यो पोर्चुगलबाट स्वतन्त्र भयो। स्वतन्त्रता पछि मोजाम्बिकमा साम्यवादी शासन लागू भयो। तर अहिले बहुदलीय शासन व्यवस्था लागू भइसकेको छ। स्वतन्त्रताको युद्धपछि देशमा फ्रिलिमो सरकार, रिनाभो सरकार रिनाभो गुरिल्लाबिच राजनीतिक मतभेद उत्पन्न भएपछि दुवैतर्फबाट सशस्त्र युद्धको घोषणा भयो। १६ वर्षसम्म गृहयुद्ध कायम रह्यो। सन् १९९२ मा दुवै पक्षबिच शान्ति सम्झौता भएपछि स्थिति साम्य भएको छ। कुल जनसंख्याको १ तिहाई अर्थात १७ करोड मोजाम्बिकनले भलाबई र जाम्बियामा शरण लिएका थिए। युद्धले ग्रसित मोजाम्बिकलाई खडेरीले पनि हिकार्यो। धेरै वर्ष अनपदा ९० प्रतिशत कृषि कर्म ठप्प भए।

अफगान शरणार्थी
दुई सय वर्ष लामो राजतन्त्रात्म इतिहास भएको

अफगानिस्तानमा सन् १९७३ मा राजा जाहिर शाहलाई अपदस्त गरेपछि राजतन्त्रात्मक शासन पद्धतिको अन्त्य भयो। सेनाको सहयोग लिएर जाहिरलाई अपदस्त गरेर राष्ट्रपति बनेका मोहम्मद दाउद सन् १९७८ मा मारिए। सन् १९७९ मा सोभियत संघको प्रत्यक्ष सैनिक हस्तक्षेपबाट अफगानिस्तानमा साम्यवादी सैनिक शासन लागू भयो। साम्यवादी शासनका विरोधी इस्लाम समूह (मुजाहिद्दिन) र सरकारबिच सशस्त्र संघर्षको सुरुवात भएपछि अफगानले देश छोड्न थाले। त्यसबेला त्यहाँ बाबरक करमल राष्ट्राध्यक्ष थिए।

साम्यवादी सरकारलाई पूर्व सोभियत संघले सहायता गरेको थियो। सरकार विरोधीलाई अमेरिकाले सहयोग गरेको थियो। मुजाहिद्दिनले आफ्नो संघलाई बलियो बनाउँदै लगे भने कार्यकर्तालाई पनि हतियारले सुसज्जत गराए। त्यतिन्जेलसम्म लाखौँ शरणार्थीले पाकिस्तान र इरानमा शरण लिइसकेका थिए।

सन् १९८९ मा सोभियत संघका सैनिक फिर्ता भए। तिनीहरु साम्यवादी राज्यसत्ता स्थापनार्थ सन् १९७९ मा त्यहाँ पुगेका थिए। सन् १९९२ मा शासनको बागडोर मुजाहिद्दिनको हातमा प-यो। सन् १९९४ देखि तालिवान नामको कट्टरपन्थी इस्लामिक समूह देखाप-यो। यही शक्ति अहिले अफगानिस्तानको सत्तामा छ।

हुटु र टुटसी शरणार्थी
बुरुण्डी-रुवाण्डामा हुटु र टुटसी जातका मानिस बसोबास गर्छन्। बुरुण्डीका राष्ट्रपति मेलचियरको सन् १९९३ अक्टुबर २१ को दिन हत्या भयो। हत्याको आरोप प्रत्यारोपमा हुटु र टुटसीबिच युद्ध सुरु भयो। त्यो युद्धमा सात लाख हुटुहरु मारिए। रुवाण्डा, तान्जेनिया र जायर (अहिलेको प्रजातान्त्रिक गणराज्य कंगो) मा बुरुण्डी र रुवाण्डाका बासिन्दा विस्थापित भए। ६ अप्रिल सन् १९९४ का दिन तान्जेनियाको दारुसेलमबाट सम्मेलनमा भाग लिई फर्किरहेका रुवाण्डाका राष्ट्रपति जेभेनेल हत्यारिमान र बुरुण्डीका राष्ट्रपति साइप्रियन नटार्यामाइरा रुवाण्डाको राजधानी किगालीमा मारिए।

रुवाण्डा र बुरुण्डीमा टुटसी अल्पसंख्यक र हुटुहरु बहुसंख्यक रहेका छन्। हुटुहरुको लडाकु समूह याटियोटिक फ्रन्ट र टुटसीका रुवाण्डा प्याटियोटिक फ्रन्टसबिच जातीय दंगा सुरु भयो। कुल जनसंख्याको आधा जनसंख्या शरणार्थीका रुपमा विस्थापित भयो।

रोहिंज्या शरणार्थी
म्यानमारमा अल्पसंख्यक रोहिंज्या शरणार्थी र सरकारी सेनाबिच भएको द्वन्द्वपछि करिव दश लाख रोहिंज्या शरणार्थी रखाइन राज्यबाट लाखौँको संख्यामा भागेर छिमेकी मुलुक बङ्गलादेश पुगेका छन्। यसवाहेक एसियाली मुलुक मलेसिया, इन्डोनेसिया, थाइल्याण्ड, फिलिपिन्स र केही शरणार्थी नेपालमा पनि आएका छन्।

सन् २०१७ मा गरिएको सैन्य कारवाहीपछि भन्डै सात लाख ५० हजार रोहिंज्यालाई द्वन्द्वग्रस्त राखाइन राज्यबाट मुलुक छोडेर भाग्न बाध्य पारिएको आरोपमा अहिले म्यानमारले संयुक्त राष्ट्रको उच्च अदालतमा नरसंहार आरोपको सामना गरिरहेको छ ।

खबरहबबाट

खेमनाथ दाहालको नयाँ कृति ‘सिर्जनामा दृष्टि’ लोकार्पण

काठमाडौं । साहित्यिक पत्रकार संघको आयोजनामा एक विशेष समारोहबीच स्रष्टा दाहालको भूमिकासंग्रह कृति 'सिर्जनामा दृष्टि'को लोकार्पण गरिएको छ । संघका अध्यक्ष राधेश्याम लेकालीको सभापतित्वमा भएको कार्यक्रममा प्रमुख अतिथि, वरिष्ठ इतिहासविद् प्रा.डा.सुरेन्द्र केसी, कृति सर्जक महाकाव्यकार खेमनाथ दाहाल, विशिष्ट अतिथि विशिष्ट कलाकार मदनदास श्रेष्ठ, वरिष्ठ पत्रकार एवं साहित्यकार पुरुषोत्तम दाहाल, सामालोचक प्रा.डा.कृष्णप्रसाद दाहाल, समीक्षक डा.यज्ञश्वर निरौला, गीतकार समाजसेवी सोभित उप्रेति, प्रा.डा.गोविन्दमान सिंह कार्की, उषा दाहालगायतले उक्त कृतिको लोकार्पण गरेको थियो ।

गीतकार/निर्देशक गणेश सुवेदीले सहजीकरण गरेको कार्यक्रमको प्रमुख अतिथि प्रा.डा.केसीले दीप प्रज्वलन गरेर समुद्घाटन गरेको थियो । समारोहमा मिलाप प्रकाशनका अध्यक्ष कृष्ण भुसालले स्वागत मन्तव्य राख्दै उनले कृति प्रकाशनका बारेमा आफ्ना कुरा राख्दै प्रकाशन संस्था जनपक्ष प्रकाशन र यसका प्रमुख साहित्यकार पुण्यप्रसाद शर्मालाई धन्यवाद दिएको थियो ।

कृतिको समीक्षात्मक टिप्पणी गर्दै डा.निरौलाले स्रष्टा दाहालको मूल विधा काव्य भए पनि उनले अन्य क्षेत्रमा त्यतिकै सशक्त रूपमा कलम चलाउँदै आएको बताए । उनले अगाडि भने, 'स्रष्टा दाहालको मूल विधा काव्य हो तर उहाँले अन्य विधामा पनि कलम चलाउँदै आउनुभएको छ । त्यसैको पछिल्लो रूप सिर्जनामा दृष्टि हो', उनले भने, 'यस कृतिले स्रष्टा दाहालको साहित्य क्षेत्रमा नयाँ परिचय स्थापित भएको छ ।' उनले कृतिमा फरक विधाका १६ पुस्तकको भूमिका यसमा समावेश भएको जानकारी दिए ।

स्रष्टा दाहालले कृति कसरी प्रकाशन भयो भन्ने बारेमा आफ्नो बनाइ राख्दै यसको प्रकाशनका लागि जनपक्ष प्रकाशन सिक्रिम र यससँग जोडिएका सबैमा धन्यवाद दिएको थियो । उनले आफ्नो मूल विधा काव्य नै रहेको स्वीकार गर्दै नयाँ उपन्यासको तयारीमा आफू रहेको जानकारी दिए । उनले साहित्य लेखनमा शब्दको शिल्लीले पूर्णता दिने बताए । उनले आफ्नो सानैदेखि साहित्यमा लगाव भएको बताउँदै धरान नगरपालिकामा-२०२४ मा भएको कविता प्रतियोगितामा दोस्रो प्राप्त गरेको सम्झना गरे ।

यस्तै, समालोचक प्रा.डा.कृष्णप्रसाद दाहालले स्रष्टा दाहालको 'स्वेतपत्र'

महाकाव्यले एउटा उचाइ प्राप्त गरेको बताउँदै पाठकले उनीसँग त्यस्तै अन्य कृतिको अपेक्षा गरेको बताए । उनले भने, 'स्रष्टा दाहालले नियात्रा, उपन्यास र कवितामा आफूलाई प्रस्तुत गर्दै आएको छ । उनका सबै कृति सशक्त छन् । अझ मलाई मन परेको कृति 'स्वेतपत्र' महाकाव्य हो । यसको उचाइमा अन्य कृतिको पनि पाठकले अपेक्षा गरेका छन् ।' उनले 'सिर्जनामा दृष्टि'मा स्रष्टा दाहालले भूमिका लेखनमा कृतिलाई न्याय गरेको आफूले पाएको बताए ।

समारोहमा वरिष्ठ समालोचक प्रमोद प्रधानले स्रष्टा दाहालको व्यक्तित्व र कृतित्वका बारेमा आफू परिचित रहेको बताउँदै उनको नियात्रा 'यात्राको सिकर्नीमा'मा आफूले समीक्षा लेखेको सम्झना गर्दै उनी सधैं सक्रिय तर चर्चामा आउन नचाहने साहित्यकार रहेको आफूले पाएको बताए । प्रधानले भने 'म स्रष्टा दाहालको व्यक्तित्व र कृतित्वबाट परिचित छु । उनी निरन्तर साधनमा रहने साहित्यकार हुन् । उनको यसअघिको कृति 'अहोरात्र', 'यात्राको सिकर्नी'देखि 'स्वेतपत्र'सम्म सबै कृतिसँग परिचित छु । उनको साहित्यमा जीवन र दर्शनका साथै हाम्रो परिवेश पाइन्छ । उहाँ सक्रिय रूपमा साहित्य साधनमा तल्लिन हुनुहुन्छ र चर्चाबाट टाढा रहन मन पराउनुहुन्छ ।'

वरिष्ठ पत्रकार एवं साहित्यकार प्रा.पुरुषोत्तम दाहालले स्रष्टा दाहालसँग आफू सानोछदादेखि नै परिचित भएको बताए । प्रकाशक संस्था जनपक्ष प्रकाशनका प्रमुख पुण्यप्रसाद शर्मासँग आफ्नो वनारस भेटको सम्झना गर्दै प्रा.दाहालले नेपाली साहित्यको श्रीवृद्धिमा सिक्रिम, दार्जिलिङको ठूलो योगदान रहँदै आएको बताए । उनले लोकार्पण भएको कृति 'सिर्जनामा दृष्टि'मा रहेका भूमिकामध्ये केही आफूले अध्ययन गरेको बताउँदै स्रष्टा दाहालको लेखनमा वेजोडको कलात्मकता रहेको आफूले पाएको जिकिर गरे ।

विशिष्ट कलाकार मदनदास श्रेष्ठले भाषा, साहित्य कला र संस्कृतिले हामीलाई जीवन्त बनाइ राख्ने बताउँदै यसको संरक्षण, सम्बर्द्धनमा सबैले आ-आफ्नो स्थानबाट भूमिका निभाउनुपर्ने धारणा राखे । स्रष्टा दाहाललाई बधाई तथा शुभकामना दिँदै उनले दाहालको सक्रियताको प्रशंसा गरे ।

प्रमुख अतिथि वरिष्ठ इतिहासविद् केसीले समसामयिक देशको परिस्थितिको चर्चा गर्दै देशमा देखिएका तमाम विकृतिलाई पनि

सर्जकहरूले उजागर गर्नुपर्ने धारणा व्यक्त गरे । विभिन्न समयमा तमाम घटनाक्रमको उदाहरण दिँदै सर्जकहरूले त्यसको खबरदारी गर्नुपर्ने बताउँदै देशको राजनीतिक परिस्थिति राम्रो हुँदामात्र सबैतिर राम्रो हुन्छ, कठिन परिस्थितिमा पनि सर्जकहरू निरन्तर आफ्ना साधनामा तल्लिन रहेका छन् तर राज्यनिरीह छ । हामी सबैले आ-आफ्नो कर्तव्य पूरा गर्नुपर्छ । देशको मुख्य समस्या भनेको राइट म्यान राइट प्यालेस नहुनु हो ।' उनले भने ।

समारोहका सभापति साहित्यकार लेकालीले सर्जक दाहाललाई बधाई तथा धन्यवाद दिँदै स्रष्टा सर्जकले आफ्नो सिर्जनमा मौलिकतालाई प्राथकितमा राख्नुपर्ने धारणा राखे । उनले पछिल्लो समयमा भएका साहित्यिक गतिविधि, सम्मान र पुरस्कारको चर्चा गर्दै साहित्यिक पत्रकार संघले त्यसको समन्वय गर्दै अधि बढिरहेको जानकारी गराए । राज्यले साहित्यकार, सर्जक, साहित्यिक पत्रकारका साथै सिर्जनमा आफ्नो जीवन व्यतीत गर्नेहरूलाई उचित सम्बोधन गर्न नसकेको गुनासो गरे । सो समारोहमा सर्जक दाहाललाई सम्मान गरिएको थियो । उनलाई प्रमुख अतिथि र अन्य अतिथिहरूले खादा, माला, दोसल्ला ओझाएर र टोपी पहिराएर सम्मान गरिएको थियो ।

३५६ पेजको 'सिर्जनमा दृष्टि'मा पुण्यप्रसाद शर्मा (सिक्रिम)को 'विश्वका सर्वश्रेष्ठ कविताहरू', लेखनाथ पोखरेलका 'फकलीको गाउँ', मार्वल हाउसकी शालिनी र चिबे नकटो', विमला ढुंगना/निरौला (अमेरिका)को 'यात्रामा देश', वसन्त श्रेष्ठ (अमेरिका)को 'अंगालो भरिको अनुभूति', डा.डीआर उपाध्यायको 'कसुर', मिलन शाह शंकरको 'कर्ना', जनक रावलको 'खाटा बसेको घाउ', मायादेवी गुरुङ (बेलायत)को 'ऐना', अनुशाह (अमेरिका)को 'अनुराग', गोपाल भण्डारी (अमेरिका)को 'गोपाल भण्डारीका छन्द कविताहरू', गीता अधिकारीको 'मैले पढेका ५१ पुस्तक', लक्ष्मी श्रेष्ठ 'सगरमाथाको आर्तनाद', ईश्वरीप्रसाद भुसालको 'अर्पण' र राजु सिटौला (अमेरिका) को 'जीवन मृत्यु'जस्ता १६ कृतिका भूमिका समावेश छन् । कृतिको सम्पादन रमेश दाहालले गरेको छ ।

स्रष्टा दाहालका कवितासंग्रह 'श्रद्धाञ्जलि', खण्डकाव्य 'रश्मी', काव्य 'योद्धा', कवितासंग्रह 'हावर्डको चौतारीमा', महाकाव्य 'स्वेतपत्र', कवितासंग्रह 'म त बन्दी भएको छु', नियात्रा 'यात्राको सिक्रिनी', उपन्यास 'अहोरात्र' जस्ता कृति प्रकाशित छन् । उनको मिलाप, जनमत, बगरजस्ता पत्रिकामा कभर स्टोरी प्रकाशित हुनुका साथै 'नव छायाँवादको छवि', 'खेमनाथ दाहाल : सिर्जना र मूल्यांकन', 'समालोचना वृत्तमा खेमनाथ दाहाल' जस्ता कृति प्रकाशित छन् । लोकार्पण समारोहमा साहित्यकार लेखनाथ पोखरेल, रमेश दाहाल, जनक रावल, प्रा.सविता बस्नेत, सन्तोष श्रेष्ठ, डा.बुनु दाहाल, निता श्रेष्ठ, गीता अधिकारी, मदन दाहाल, मिलन शाह शंकर, लक्ष्मीनारायण भट्टराई, सानुकाजी श्रेष्ठ, पिताम्बर आचार्य, भोला अधिकारी, तुलसी गिरी 'भावुक', सुभाष शाह शंकर, सुरेन्द्र थापालगायत व्यक्तित्वहरूको बाक्लो उपस्थिति थियो । तस्वीर : महम्मद जलिल ।

वैज्ञानिकले बनाए मधुमेहलाई हराउने नयाँ औषधि

एजेन्सी । वैज्ञानिकहरूले यस्तो औषधिको आविष्कार गरेका छन् जसको सहयोगमा मधुमेहलाई पूर्ण रूपमा निर्मूल पार्न सकिन्छ । साइन्स ट्रान्सलेशनल मेडिसिन जर्नलका अनुसार यो क्रान्तिकारी औषधि थेरापीले प्यान्क्रियाजमा बिटा सेलहरू सक्रिय गरेर इन्सुलिन उत्पादनलाई ७०० प्रतिशतसम्म बढाउन सक्छ । अहिलेसम्म मधुमेहलाई उल्टाउन नसकिने विश्वास गरिन्छ तर नयाँ अनुसन्धानका अनुसार यो थेरापीबाट मधुमेहलाई उल्टाउन सकिन्छ । मुसामा यसको प्रयोग शतप्रतिशत सफल भएको छ । यदि यो मानिसमा सफल भयो भने, यो निश्चित रूपमा करोडौं मानिसहरूको लागि जीवन बचाउने छ ।

बीटा कोशिकाहरूमा क्षतिको कारण मधुमेह वास्तवमा, यदि प्यान्क्रियाज स्वस्थ छ भने, यसको बीटा कोशिकाहरूले राम्रोसँग इन्सुलिन उत्पादन गर्छन् । तर बिटा कोशिकाहरू विग्रिएमा इन्सुलिनको उत्पादन घट्छ । सामान्यतया बीटा कोशिकाहरू क्षतिग्रस्त हुन्छन् वा काम गर्दैनन् । त्यसैले खतरनाक प्रकारको मधुमेहबाट पीडित व्यक्तिहरूले दिनहुँ इन्सुलिन लिनुपर्छ । पछिल्ला धेरै वर्षदेखि, बिटा सेलहरू सक्रिय गर्न अनुसन्धान भइरहेको छ । केही अनुसन्धानमा, स्टेम सेलहरू पुनः विकास गर्ने र बीटा सेलहरूलाई सक्रिय गर्ने प्रविधिमा काम छैनन् । अब माउन्ट सिनाई र न्युयोर्कको सिटी अफ होपका वैज्ञानिकहरूले मुसामा औषधि उपचारको माध्यमबाट बिटा सेलहरू सक्रिय गर्ने विधि सफलतापूर्वक प्रयोग गरेका छन् ।

बीटा विक्री मा ७०० प्रतिशत वृद्धि नयाँ अध्ययनमा, बीटा कोशिकाहरू औषधिको माध्यमबाट शरीर भित्र स्वतः बन्न थाल्छन् । यसपछि तीन महिनाभित्र पर्याप्त मात्रामा इन्सुलिन उत्पादन हुन थाल्छ । प्रतिवेदनका अनुसार यस थेरापीमा दुईवटा औषधि छन्- हर्माइन जुन केही वोटविरुवामा पाइने प्राकृतिक यौगिक हो र अर्को औषधि जिएलपी १ रिसेप्टर हो, जुन तौल घटाउने औषधि हो । हार्मिनले बीटा कोशिकाहरूमा म्थ्ज्ज् इन्जाइमलाई आराम दिन्छ । यो इन्जाइमले इन्सुलिनको उत्पादन रोक्छ । यो थेरापी टाइप १ र टाइप २ मधुमेहबाट पीडित मुसाहरूमा सफलतापूर्वक प्रयोग गरिएको छ । वैज्ञानिकहरूले क्षतिग्रस्त मानव बिटा कोशिकाहरूलाई मुसामा प्रत्यारोपण गरे र त्यसपछि यो थेरापीद्वारा खोप लगाए । अध्ययनले पत्ता लगायो कि तीन महिना भित्र बिटा सेलहरूमा ७०० प्रतिशत वृद्धि भएको थियो ।

वर्षायामको पौष्टिक फलफूल

एजेन्सी । मनसुन सुरु भएसँगै बजारमा मौसमी फलफूल पनि प्रशस्त आउन थालेको छ । मानिसहरूले पनि यी फलफूल मन पराउँछन् । मौसमी फलफूल सबैलाई मनपर्छ, किनभने यी फलफूल मौसम अनुसार मात्रै बजारमा पाइन्छ । यी फलफूल खानमा निकै स्वादिलो हुनुका साथै शरीरका लागि पनि निकै फाइदाजनक हुन्छ । आज हामी तपाईंलाई यस्ता मौसममा हुने फलफूलको बारेमा बताइरहेका छौं, जुन शरीरका लागि निकै फाइदाजनक हुन्छ । मनसुनमा यी फलफूलको सेवनले रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता बढाउँछ ।

नासपाती एक मौसमी फल हो, जुन मनसुनमा बजारमा ठूलो परिमाणमा विक्री हुन्छ । यो फल पेटका रोगीहरूको लागि एक रामबाण औषधि हो । मनसुनको समयमा नासपातीको सेवन धेरै गर्नुपर्छ । यदि तपाईंले दैनिक नाशपाती खानुभयो भने, यसले तपाईंको रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता बढाउँछ र तपाईंको शरीरलाई फिट र स्वस्थ राख्छ । त्यसैले मनसुनमा नासपातीको सेवन अवश्य गर्नुपर्छ ।

मनसुनको मौसममा अनार खानु शरीरका लागि पनि निकै फाइदाजनक हुन्छ, किनभने यसमा प्रशस्त मात्रामा आइरन र भिटामिन हुन्छ । अनार खाँदा शरीरमा रगत बढाउन धेरै मद्दत गर्छ । यदि तपाईं एनिमियाबाट पीडित हुनुहुन्छ भने दैनिक १ वटा अनार खानुहोस् । यसले तपाईंको रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता बढाउन र शरीरलाई फिट राख्न पनि काम गर्छ ।

वर्षायाममा आलबखडा खानु स्वास्थ्यका लागि निकै फाइदाजनक हुन्छ । यसमा भिटामिन सी, भिटामिन के, कपर, फाइबर, पोटासियम जस्ता धेरै पोषक तत्वहरू हुन्छन् जसले शरीरमा हुने विभिन्न रोगहरूलाई निको पार्छ । साथै, यसको सेवनले हाम्रो रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता बढाउँछ र शरीरमा संक्रमणको जोखिम हुँदैन ।

वर्षायाममा सबैभन्दा बढी विक्री हुने यो फल वर्षायाममा बजारमा ठूलो परिमाणमा आउँछ । यो मौसमी ब्याकवेरी हाम्रो स्वास्थ्यको लागि रामबाण साबित हुन्छ, किनभने यो फल मधुमेह रोगीहरूको लागि औषधीको रूपमा काम गर्दछ । यसबाहेक यसमा भिटामिन सी, फाइबर र आइरन प्रशस्त मात्रामा पाइन्छ, जुन रोग प्रतिरोधात्मक क्षमताका लागि वरदान हो ।

लिची फल खानमा स्वादिलो मात्र नभएर हाम्रो स्वास्थ्यका लागि पनि निकै फाइदाजनक हुन्छ । यसमा पाइने पोषक तत्वले हाम्रो शरीरलाई फिट राख्छ । लिची फल हाम्रो स्वास्थ्यको लागि पनि राम्रो छ । यसको सेवनले हाम्रो पाचन प्रणालीमा सुधार हुन्छ र श्वासप्रश्वासको समस्या पनि लिची खाँदा कम हुन्छ । यो फल रोग प्रतिरोधी क्षमता बढाउन पनि उपयोगी हुन्छ । त्यसैले हामीले यी मौसमी फलफूल खानुपर्छ ।

महेन्द्र चालिसे कबा पत्रकारिता पुरस्कारबाट सञ्चारकर्मी बिडारी सम्मानित

काठमाडौं पत्रकारिता क्षेत्रमा लामो समयदेखि क्रियाशील सञ्चारकर्मी जयराम बिडारी महेन्द्र चालिसे कपन बानेश्वर (कबा) साहित्यिक पत्रकारिता पुरस्कार २०८० बाट पुरस्कृत भएका छन् ।

रामहिटी बौद्ध स्थित साहित्य सदनमा कपन बानेश्वर साहित्यिक साप्ताहिक पत्रिकाको १२औं वार्षिकोत्सवका अवसरमा कार्यक्रमको आयोजना गरि सो सम्मान प्रदान गरिएको हो ।

पत्रकारिताका माध्यमबाट विशिष्ट योगदान पुर्याएवापत कबाको आयोजनामा श्रृङ्खला मासिकका प्रधानसम्पादक प्रवीण जोशीद्वारा प्रमाण पत्र,विक्रम श्रेष्ठद्वारा

सास तथा महेन्द्र चालिसेद्वारा नगद राशि प्रदान गरिएको थियो । उक्त अवसरमा अन्य नौजना विशिष्ट व्यक्तित्वहरूलाई एकसाथ सम्मानित गरिएको थियो।सम्मानित हुने अन्य व्यक्तित्वहरूमा कबा विशिष्ट सम्मानबाट स्रष्टाहरु वसन्त रिजाल ,गणेश मिश्र र रुपान्जली चालिसेलाई सम्मानित गरिएको थियो । यसैगरि रमेशप्रसाद खनाललाई कबा सम्मान अर्पण गरियो भने सर्जकहरु पुरुषतर्फ डा.छायाँदत्त न्यौपाने नालाङ्ग कबा रचना पुरस्कार तथा महिलातर्फ पुष्कर प्रसाद श्यामा खरेल स्मृति नालाङ्ग कबा रचना पुरस्कार गङ्गा आचार्य सापकोटालाई प्रदान

गरिएको थियो । सोही क्रममा राम आचार्य ‘पुष्पप्रेमी’ लाई गङ्गा लिगल कबा रचना (मोफसल)पुरस्कार ,सुशील आचार्यलाई भ्रमरकोटे सुसेली र हेमगङ्गा (बाल) रचना पुरस्कार अनिता तामाङ बाल विकास बोर्डिङ हाइ स्कुल बुढानिलकण्ठ कक्षा १० की छात्रालाई अर्पण गरियो ।

पत्रकार बिडारी पछिल्लो दुई दशकभन्दा बढी समयदेखि सक्रिय पत्रकारिता गर्दै आएका छन् । उनले जनआकाश लगायत अन्य साप्ताहिक तथा अनलाइनका लागि समेत रिपोर्टिङ गर्दै बीमा क्षेत्रमा विगत २७ वर्षदेखि क्रियाशील रहँदै आएका छन् ।

24 July 2024 Wednesday

यसैगरी संधीयता कार्यान्वयन गर्न जोड दिन ७ वटै प्रदेशका मुख्यमन्त्रीहरुको सम्मेलन आयोजना विपद व्यवस्थापनका लागि रु ११ करोड ४० लाख जिल्ला विपद व्यवस्थापन कोषमा पठाइएको बागमती लगानी दशकको घोषणा र लगानी बोर्डको निर्माण, एक विद्यालय एक नर्स कार्यक्रम विस्तार गरि ८ सय ४८ मा. वि.मा पुर्याइएको, २७ वटा मा.वि.मा विद्यालय बस प्रदान, प्रदेशको दोस्रो आवधिक योजना निर्माण र भक्तपुर अस्पताल, नुवाकोट अस्पताल र सिन्धुली अस्पतालमा सिटि स्क्रान मेसिन खरिदको प्रबन्ध मिलाइएको जनाएको छ ।

Since 1989, your academic journey to success.

UP TO 100% SCHOLARSHIP

ADMISSION
OPEN for **XI**
+2 Management
Humanities
Fine Art
Law

Hotel Management / Computer Science / Business Studies

 Vinayak Shiksha Niketan
Madihapur Thimi - 5, Bhulankhel, Bhaktapur, Nepal

Contact : 6632568, 6638033 / email: vsnthimign@gmail.com

